

Creus dels tanquistes italians, marroquins i espanyols de Mussolini al cementiri de Gandesa. FOTO: J. R.

Publicacions

Un treball aborda el paper dels legionaris italians a l'Ebre durant la Guerra Civil

Francisco Cabrera publica un estudi sobre el Corpo di Truppe Volontarie i dona a conèixer l'anomenada «Operazione Tortosa»

M. PALLÁS
TORTOSA

L'estudiós de la Guerra Civil Francisco Cabrera, afincat a Gandesa, acaba de publicar el seu nou llibre *Operazione Tortosa. Per la Terra Alta i el Baix Ebre amb el Corpo di Truppe Volontarie (CTV)*, dins de la col·lecció dels «Dossiers d'Història Terratenca» que edita el Patronat Pro Batea.

Amb aquest treball de caràcter històric Cabrera dona a conèixer l'anomenada «Operazione Tortosa», o batalla per Tortosa, que forma part de l'episodi més general conegut com a ofensiva d'Aragó, iniciat per l'exèrcit nacional en el context de la Guerra Civil espanyola, a partir del dia 9 de març de 1938, amb l'objectiu d'arribar des d'Aragó fins a la mar Mediterrània i dividir el territori republicà en dues zones.

Així, l'estudi se centra principalment en el seguiment de l'actuació particular de les unitats enquadrades en el CTV italià (Cos d'Exèrcit Voluntari), que, amb les divisions espanyoles 15a i 1r Regiment de la 1a Divisió de Cavalleria, que li donaven suport, van arribar el dia 1 d'abril de 1938 a la Terra Alta, per Caseres, Batea, Gandesa, el Pinell de Brai,

Bot, Arnes, Horta de Sant Joan i Prat de Comte, i van continuar per Paüls, Alfara, Regués i Roquetes fins a Tortosa, ciutat que van ocupar a partir del 18 d'abril de 1938.

I és que prop de 80.000 legionaris italians enquadrats en el «Corpo di Truppe Volontarie» (CTV) van arribar a territori espanyol amb l'ingent suport de tot el seu potencial logístic i armamentístic. Van participar en gairebé totes les grans operacions militars d'envergadura, en van recórrer els principals fronts, i

Una de les grans batalles va ser la de l'Aragó, avantsala de la posterior Batalla de l'Ebre

més de 4.000 legionaris van vessar sang en terra espanyola. La seua aportació al triomf dels revoltats va ser una de les claus perquè l'Exèrcit del general Franco aconseguís la victòria, com explica el doctor en història Dimas Vaquero al pròleg del llibre.

Una de les grans batalles en les quals van intervenir els italians va ser la ruptura del front per Aragó, la coneguda com a bata-

lla d'Aragó o batalla del sud de l'Ebre, iniciada el dia 9 de març de 1938 en terres aragoneses, avantsala de la posterior Batalla de l'Ebre.

Com explica Cabrera, després que l'exèrcit nacional desencadenés aquesta ofensiva, amb la idea d'arribar al Mediterrani i dividir la zona republicana en dues parts, els italians que hi coadjuvaven tenien l'obsessió de ser els primers a arribar al mar, cosa que no van aconseguir fins al final d'aquest cicle d'operacions, per diversos motius que el treball detalla.

El llibre, a més, publica una gran quantitat d'annexos i de detalls com la relació de bombardejos de l'aviació nacional a la ciutat de Tortosa, els mesos de març i abril de 1938, o la relació de combatents italians morts durant el mes de març de 1938, a l'ofensiva d'Aragó.

Nascut a Vinaixa (Lleida) el 1951, Cabrera és un estudiós i investigador de la Guerra Civil. Sobre aquest conflicte ha publicat dos obres: *Del Ebro a Gandesa* i *El frente invisible*, i en té d'altres d'inèdites per editar en un futur. Actualment la seua activitat investigadora se centra en l'estudi de la història d'Arnes i de la Pobla de Massaluça.